

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
МОДЕРНИЗИРАНЕ НА СИСТЕМАТА НА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

За осигуряване на качествено професионално образование, като фактор за подготовка на конкурентноспособна и адаптивна работна сила, е необходимо обединяване на усилията на централната власт и на заинтересованите стопански организации. Подобряването на механизма на сътрудничество и споделянето на отговорности за модернизирването на професионалното образование между държавата и бизнеса в България, ще осигурят условия за повишаване качеството на професионалната подготовка в съответствие с новите изисквания на националната и регионалната икономика. В по-голямата част от училищата с паралелки за придобиване на професионална квалификация материално-техническата база е морално и физически остаряла. През последните 10-15 години подобряването ѝ се осъществяваше главно по проекти, финансирани по Програма ФАР.

Настоящата Национална програма за модернизирване на професионалното образование е продължение на успешно реализираната през 2008 г. програма чрез инвестиране на средства по линия на държавния бюджет и съфинансиране от страна на бизнеса. Тя е насочена главно към обновяване на специализираното оборудване на учебни кабинети, лаборатории и работилници в училищата с паралелки за придобиване на професионална квалификация, в съответствие с развиващите се съвременни нови производствени технологии, както и осигуряване на възможности за провеждане на практическо обучение в реална работна среда.

2. ЦЕЛИ

2.1. Осигуряване на материална база в съответствие със съвременните изисквания на пазара на труда чрез финансово ангажиране както на бюджетни средства, така и съфинансиране от страна на работодателите.

2.2. Повишаване относителния дял на трудовата и социалната реализация на завършващите професионално образование по изучавана професия.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Модернизирането и осъвременяването на оборудването в училищата с паралелки за придобиване на професионална квалификация ще гарантира постигането на следните резултати:

- а) създаване на модернизирана учебна среда за професионално образование съгласувано с бизнеса за търсени и перспективни професии;
- б) възможност на обучаемите да се запознаят и работят с най-новото техническо оборудване;
- в) повишаване качеството на придобитите знания и умения;
- г) придобиване на професионални компетенции в реални трудови условия;
- д) създаване на пряка връзка между ученик и работодател.

4. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Училища с паралелки за придобиване на професионална квалификация, независимо от източника на бюджетно финансиране, които:

а) имат сключен договор със стопанска организация за съфинансиране на дейностите по програмата и/или предоставяне на машини и оборудване в размер не по-малък от 50 на сто от общата стойност на проекта и не по-малко от 30 000 лв.

б) осигуряват практическо обучение на учениците при работодател, с който имат едногодишен договор, сключен не по-рано от един месец преди стартиране на националната програма.

5. ОБХВАТ

5.1. Модернизирането на професионалното образование включва следните дейности:

а) оборудване на учебни кабинети за професионална подготовка и учебно-производствени бази на училищата с машини, съоръжения и инструменти;

б) ремонтване на учебни кабинети за професионална подготовка и учебно-производствени бази на училищата като средствата за оборудване са в размер не по-малък от средствата за ремонтни дейности;

в) обзавеждане с демонстрационни макети, тренажори, симулатори и др. действащи образци на съвременни технически конструкции;

г) осигуряване на онагледяващи табла, учебни видеофилми, техническа и технологична документация и програмни продукти, съобразени с формирането на практически умения;

д) предоставяне на училищен автобус за провеждане на практическо обучение в реална работна среда.

Максимална стойност на един проект – 300 000 лв., в т.ч. и размера на съфинансирането.

5.1. Общ бюджет на програмата – 5 000 хил. лв., в т.ч. средствата за мониторинг.

5.2. Индикативни параметри – 30 училища.

6. ПРОЦЕДУРИ

6.1. Училищата с паралелки за придобиване на професионална квалификация до 30 април 2009 г. подават в Министерството на образованието и науката – дирекция „Политика в професионалното образование и продължаващо обучение”, проект съгласно приложен формуляр за кандидатстване. Заедно с формуляра за кандидатстване училищата прилагат:

а) предварителен договор със стопанска организация, в който е включено:

- размерът на съфинансирането и/или доставката на материални активи със задължителна клауза, че всички материални активи остават в собственост на училището;
- осигурени места за практическото обучение на учениците по професиите, по които те се обучават за срок не по-кратък от една година.

Могат да се сключат и повече от един предварителен договор, които осигуряват съфинансиране, доставката на материални активи и практическото обучение.

Когато училището кандидатства за предоставяне на училищен автобус за провеждане на практическо обучение, съфинансирането не трябва да се изразява в парична сума за закупуването му, а трябва да осигурява дейности, свързани с експлоатацията на автобуса (заплата на шофьор, техническа поддръжка, осигуряване на сервиз и др.) или да подпомага други дейности, свързани с постигане целите на проекта.

б) техническо задание за закупуване на оборудването, в което е описано оборудването, техническите възможности на машините, уредите, съоръженията, приборите, инструментите, работно облекло, лични предпазни средства и др.;

в) справка за тенденциите в броя на учениците, обучавани по професии през последните 3 години в училището;

г) декларация за устойчивост, доказваща намерение за продължаване на обучението по професията/професиите, за които е закупено оборудване по проекта;

д) решение на педагогическия съвет за кандидатстване с този проект (препис – извлечение от протокола с решението на педагогическия съвет).

6.2. В срок до 01.06.2009 г. експертна комисия представя на министъра на образованието и науката предложените за финансиране проекти.

Списъкът на кандидатствалите и на одобрените за финансиране проекти се публикува на страницата на Министерството на образованието и науката в интернет.

6.3. Министерството на образованието и науката до 30.07.2009 г. предоставя на училището авансово 50 на сто от стойността на бюджетното финансиране на проекта.

6.4. В срок до 15.09.2009 г. училищата представят в Министерството на образованието и науката – дирекция „Финанси” искане за получаване на останалите 50 на сто, придружено с копие от сключения договор със стопанската организация и справка за сключени договори за доставки и/или ремонтни дейности. (В случай че доставките или ремонтните дейности не могат да приключат до края на 2009 г., може да се предвиди плащане срещу 100 на сто обезпечение с банкова гаранция).

6.5. Министерството на образованието и науката до 30.09.2009 г., след преглед на сключените договори, предоставя и останалите 50 на сто от бюджетното финансиране. В случай че окончателните договори не съответстват на предварителните или не са спазени целите и дейностите по програмата, министерството не предоставя финансиране, а гимназията/училището възстановява получения аванс.

6.6. При кандидатстване с проект за доставка на училищен автобус Министерството на образованието и науката го предоставя до края на годината.

6.7. Осъществяването и отчитането на дейностите по конкретен проект от националната програма се извършва в срок до една година от стартирането му под формата на писмен доклад до министъра на образованието и науката.

7. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

7.1. Размер на съфинансиране по договор със стопанска организация – до 100 т.

7.2. Осигурени места за практическо обучение на учениците в реални условия в рамките на предприятията, осигуряващи съфинансирането – до 30 т.

7.3. Брой на учениците, обучаващи се в паралелки за придобиване на професионална квалификация спрямо най-големия брой такива ученици в училище с проект по националната програма за учебната година, в която се кандидатства – до 60 т.

7.4. Осигурено практическо обучение на учениците в реални условия, в предприятия с модерно оборудване и технологии – до 30 т.

7.5. Тенденция в броя на учениците през последните три години – до 30 т.

7.6. Наличие на маломерни паралелки.

8. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

- проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата, осъществен от Министерството на образованието и науката и регионалните инспекторати по образованието, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата;

- оценка за изпълнението на програмата от външна организация.